

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (aspecte privind guvernarea instituțională) (nr. 362 din 04.12.2024)

Direcția generală juridică a examinat, *în mod prioritar*, proiectul de lege nominalizat în titlu, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și a prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, aprobat prin Decizia protocolară nr.49.8/2024, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, în sensul detalierii unor aspecte referitoare la componența organelor de conducere, procedura de numire și demitere a membrilor organelor de conducere, calificarea, durata mandatelor și atribuțiile acestora, precum și ajustări aferente regimului rezervelor obligatorii.

Potrivit Notei de fundamentare, proiectul de act normativ a fost elaborat în vederea alinierii legislației naționale la standardele Uniunii Europene și la cele mai bune practici internaționale aferente guvernării și autonomiei băncii centrale. La fel, necesitatea elaborării proiectului vizat derivă din prevederile Memorandumului cu privire la politicile economice și financiare, semnat cu Fondul Monetar Internațional și publicat la 13 iunie 2024, prin care Republica Moldova își menține angajamentul de a consolida în continuare autonomia instituțională și Guvernarea Băncii Naționale a Moldovei, în consultare cu Fondul Monetar Internațional.

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, iar domeniul reglementat este de competența exclusivă a Parlamentului, în corespundere cu prevederile art. 66 și art. 72 din Constituția Republicii Moldova.

II. Observații de conținut și tehnico-legislative

1. La **pct.2**, ce vizează modificarea **art.23**,

- **alin. (1)**, propune abrogarea **lit. c)** astfel că, membru Consiliului de supraveghere care este și viceguvernator al Băncii Naționale să fie exclus din componența Consiliului,

rămânând a fi membru doar al Comitetului executiv. În context, urmare noilor modificări propuse, sesizăm o eventuală atingere a drepturilor viceguvernatorului care a fost numit în condițiile legii în vigoare, în calitate de membru al Comitetului executiv și de *membru al Consiliului de supraveghere*. Or, prin Hotărârea Parlamentului nr.201/2021, Tatiana Ivanicichina a fost numită în funcția de viceguvernator al Băncii Naționale a Moldovei, de membru al Comitetului executiv și de membru al Consiliului de supraveghere pe un termen de 7 ani. Respectiv, urmare modificărilor propuse se vor aduce atingeri dreptului dobândit legal de persoana vizată în temeiul hotărârii menționate. În acest context, sugerăm reexaminarea normei și efectuarea modificărilor/completărilor de rigoare a proiectului cu norme tranzitorii sub aspectul obiecției expuse, astfel că noile modificări propuse să nu aducă atingere calității de membru al Consiliului de supraveghere, a viceguvernatorului numit în condițiile legii în vigoare.

- **alin. (3)**, stabilește că înainte de a prezenta Parlamentului candidatul propus pentru funcția de Guvernator al Băncii Naționale, Președintele Parlamentului consultă Consiliul de supraveghere pentru a determina întrunirea condițiilor prevăzute de lege, iar avizul Consiliului se prezintă înainte de votarea chestiunii cu privire la numirea candidatului propus. În context, dat fiind faptul că Președintele Parlamentului consultă Consiliul de supraveghere referitor la candidatul propus, înainte de a prezenta Parlamentului candidatul respectiv, rezultă că avizul Consiliului va fi prezentat anterior etapei de înaintare a candidaturii. Respectiv, formularea enunțului „Avizul Consiliului de supraveghere privind numirea candidatului propus va fi prezentat Parlamentului înainte de votarea chestiunii cu privire la numirea candidatului propus” considerăm că este incorectă și necorelată cu primul enunț. Pentru considerentele menționate, sugerăm reexaminarea și reformularea normei într-o asigurarea clarității și corectitudinii acesteia.

Aceeași observație este valabilă, în modul corespunzător, pentru **alin. (4) și (5) din același articol**.

În altă ordine de idei, subliniem că nu este clar care vor fi acțiunile Președintelui Parlamentului în raport cu candidatul vizat în cazul în care avizul eliberat de Consiliul de supraveghere va fi negativ, sub aspectul că candidatul propus nu întrunește condițiile prevăzute la alin.(7) a art.23. În context, considerăm că norma nu este completă și predictibilă, ceea ce eventual poate crea dificultăți la implementarea în practică. Mai mult, nota de argumentare nu oferă claritate în acest sens. Or, considerăm că este necesar a fi reglementat expres că avizul emis de Consiliul de supraveghere are caracter consultativ și în ce măsură urmează să se țină cont de conținutul acestuia de către Președintele Parlamentului la înaintarea candidaturii și/sau Parlament.

Aceleași considerente fiind valabile, în modul corespunzător și pentru **alin. (4) și (5) din articol**;

- **alin. (7)** propune ca candidatul la funcția de membru al Consiliului de supraveghere să aibă o experiență în domeniul „securității cibernetice”. Relevăm că nota de fundamentare nu expune careva argumente în susținerea necesității/relevanței deținerii unei astfel de experiențe în raport cu funcția vizată, astfel că acest aspect constituie o neclaritate;

- **alin.(11')**, vizează că hotărârea Parlamentului privind propunerea de revocare a membrului Consiliului de supraveghere sau a membrului Comitetului executiv se trimite spre examinare Președintelui Republicii Moldova, care decide asupra propunerii în termen de 30 de zile. În context, relevăm că nu este reglementat mecanismul/procedura ulterioară în cazul unui refuz al Președintelui Republicii Moldova, de revocare a membrului propus prin Hotărârea Parlamentului. Or, eventual, în situația descrisă, care vor fi acțiunile Parlamentului în raport cu membru propus spre revocare, refuzat de Președintele Republicii

Moldova. Considerăm că norma, în redacția propusă, nu corespunde criteriului de claritate și previzibilitate, astfel că urmează să fie completată întru reglementarea întregului mecanism de revocare a membrilor referiți, inclusiv sub aspectul obiecției menționate.

2. Pct.3 propune modificarea art. 26 alin. (1) lit. c), g), h), k), m) și n) sub aspectul excluderii textului „cu votul a cel puțin 2/3 din numărul membrilor numiți în funcție” . Urmare excluderii cvorumului în cauză, rezultă că aprobarea hotărârilor întru realizarea atribuțiilor prevăzute la norma referită, se va efectua conform dispozițiilor art.31 alin.(6) din lege. În conjunctura dată, atragem atenția asupra caracterului important al atribuțiilor/domeniilor reglementate de norma referită și care, urmare noilor modificări, se vor supune adoptării/aprobării doar cu majoritatea simplă de voturi ale membrilor Consiliului prezenți la ședință, nefiind clar scopul modificărilor în cauză. Or, reținem că nota de fundamentare nu conține careva raționamente în susținerea acestora. La fel, nu este argumentată necesitatea revizuirii cvorumului necesar pentru adoptarea deciziilor referitor la fondul de salarizare al Băncii Naționale și nivelul salarizării membrilor Comitetului executiv, referitor la devizul de cheltuieli și alocațiile pentru investiții ale Băncii Naționale.

3. Ținând cont de modificările propuse la *articolul 17 alin. (1) și (4) din lege (pct.1 din proiect)*, fapt ce implică necesitatea modificării Regulamentului cu privire la regimul rezervelor obligatorii aprobat prin Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr.302/2019, sugerăm completarea **Art. II** cu un nou alineat sub aspectul reglementării sarcinii „Băncii Naționale de a aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi”.

În concluzie, relevăm că la definitivarea prezentului proiect de lege urmează a se ține cont de sugestiile expuse în aviz, iar asupra oportunității promovării și adoptării proiectului de lege urmează să se expună Parlamentul în ședință plenară.

 Tatiana MALAI,
Șef adjunct al Direcției generale